

RAN-1901000501010001
M.A. Part-I (External) Examination March - 2026
Historiography - Concept, Methods and Tools
Time: 3 Hours]
[Total Marks: 100

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book	Seat No.: Student's Signature
---	--

- પ્ર-1.** ઇતિહાસ એટલે શું? ઇતિહાસને લગતા વિવિધ ખ્યાલો સમજાવો. **20**
અથવા
- પ્ર-1.** ઇતિહાસના વિવિધ પ્રકારોની વિસ્તૃત માહિતી આપો.
- પ્ર-2.** ઇતિહાસને સહાયક બનતા શાસ્ત્રો કયા છે? ઇતિહાસકારોને તે કઈ રીતે ઉપયોગી થાય છે? **20**
અથવા
- પ્ર-2.** ઇતિહાસ રચનામાં કયા કયા પ્રકારની સામગ્રીઓ જરૂરી હોય છે? એ સામગ્રીનું વર્ગીકરણ શી રીતે થાય છે?
- પ્ર-3.** ઐતિહાસિક સાધનોની વિશ્વસનીયતા એટલે શું? સાધનોમાં કઈ કઈ ભૂલો જોવા મળે છે? તેમના પ્રકાર જણાવો. **20**
અથવા
- પ્ર-3.** ઇતિહાસ ગ્રંથોમાં પાદ નોંધો અને પૂરતી નોંધોના ફાયદા અને ગેરફાયદા જણાવો.
- પ્ર-4.** સિધ્ધહસ્ત ઇતિહાસકાર કોને કહેવાય? તેની લાક્ષણિકતાઓ દ્રષ્ટાંતો આપી સમજાવો. **20**
અથવા
- પ્ર-4.** પ્રાચીન ભારતીય ઇતિહાસના અભ્યાસ માટેના સાહિત્યિક સાધનોનું મૂલ્યાંકન કરો.
- પ્ર-5.** ઇતિહાસમાં આર્નોલ્ડ ટોયન્બીએ આપેલા જ્ઞાનનું મૂલ્યાંકન કરો. **20**
અથવા
- પ્ર-5.** ઇતિહાસકાર તરીકે સર જટુનાથ સરકારે કરેલ કાર્યનું વર્ણન કરો.

ENGLISH VERSION

- Q-1.** What is History? Explain the various concepts related to History. **20**
- OR**
- Q-1.** Give a detailed account of the different types of History.
- Q-2.** Which disciplines assist History? How are they useful to historians? **20**
- OR**
- Q-2.** What types of materials are necessary for the writing of History?
How are these materials classified?
- Q-3.** What is meant by the reliability of historical sources? What types of errors are found in sources? Explain their types. **20**
- OR**
- Q-3.** Under what circumstances does the rewriting of History become necessary?
- Q-4.** Who is called an accomplished historian? Explain his/her characteristics with Examples. **20**
- OR**
- Q-4.** Evaluate the literary sources for the study of Ancient Indian History.
- Q. 5** Evaluate the contribution of Arnold Toynbee to History. **20**
- OR**
- Q-5.** Describe the work done by Sir Jadunath Sarkar as a historian.
-